

CHP

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
PROGRAMI 2025

DIŞ POLİTİKA GÜVENLİK VE DİRENÇLİLİK

YAKLAŞIM
BELGESİ 4

CHP

DIŞ POLİTİKA, GÜVENLİK VE DİRENÇLİLİK

4.1

TÜRKİYE’NİN DÜNYADAKİ YERİ VE DIŞ POLİTİKA

Cumhuriyet Halk Partisi, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında, güçlü bir kurumsal yapıya dayanan, evrensel ilkelere ve uluslararası hukuka bağlı, saygın ve güvenilir bir diő politika anlayışını hayata geçirecektir.

Bu politikayla **Türkiye, kurumlarını güçlendiren, yurttaşının refahını merkeze alan, bölgesel ve küresel düzeyde barışı, iş birliğini ve adaleti savunan demokratik bir merkez ülke olacaktır.** CHP’nin diő politika vizyonu bir taraftan ülkemizin çıkarlarını kararlılıkla savunmayı bir taraftan da uluslararası ilişkilerde karşılıklı yararı ve kalıcı istikrarı gözetmeyi esas alır. **CHP iktidarında diő politika, başta çalışanlar, iş dünyası ve gençler olmak üzere bütün vatandaşlarımızın hem ülke içinde daha yüksek bir refaha erişmesini hem de sınırlarımız dışında daha geniş olanaklara ve hareket özgürlüğüne sahip olmasını sağlayacaktır.**

Dünya çok aktörlü ve çok kutuplu bir ortamda artan belirsizlikler ve hızla değişen dinamiklerle yeniden şekillenmektedir. Bu küresel dönüşüm, uluslararası ilişkilerde yeni ittifakları, sert rekabetleri ve bölgesel krizleri beraberinde getirmektedir. Türkiye, bu karmaşık ve değişken ortamda kendi ulusal çıkarlarını gözeterek, barış, refah ve adalet arayışında kararlı bir diő politika izleyecektir. Atatürk’ün “Yurtta Barış, Dünyada Barış” ilkesi diő politika vizyonumuza rehberlik edecektir. Ulusal çıkarlarımız korunurken, bölgesel liderlik ve küresel iş birliği imkânlarını en üst düzeye çıkaracak bir stratejik vizyon benimsenecektir.

Demokratik Türkiye’nin Dünyadaki Yeri

CHP’nin diő politika anlayışı, Türkiye’nin geleceğine ilişkin vizyonu doğrultusunda şekillenir. CHP, diő politikayı Türkiye’nin huzuru, kalkınması, demokratikleşmesi ve halkın refahı amaçları doğrultusunda ele alır. Türkiye’nin dışarıda güçlü ve saygın olması içeride hukukun üstünlüğüne, demokratik değerlerin güçlendirilmesine, ekonomik kalkınma ve istikrara bağlıdır.

Diő politikanın temel amaçları; ülkenin ve yurttaşların güvenliğini teminat altına almak, ekonomik gelişmeyi desteklemek, barış ve istikrara katkıda bulunmak, toplumsal refahı artırmak ve Türkiye’nin dünyada itibarı yüksek ve küresel ölçekte etkili bir konuma ulaşmasını sağlamaktır.

CHP, Türkiye’nin diő ilişkilerinde öngörülebilir, güvenilir, uluslararası hukuka bağlı ve ulusal çıkarları önceleyen bir yaklaşımı benimser.

Ülkemiz binlerce yıllık kültürel birikimi, jeostratejik konumu ve yüzyıllık Cumhuriyet değerleriyle büyük imkânlara sahiptir. CHP’nin diő politika anlayışıyla Türkiye, yalnızca güçlü bir aktör değil, aynı zamanda küresel ve bölgesel ölçekte önemli bir istikrar ve ilham kaynağı olacaktır.

Refah ve İstikrar Temelli Dış Politika Vizyonu

Cumhuriyet Halk Partisi, Türkiye'nin uluslararası alanda güçlü, saygın ve öngörülebilir bir ülke olması için çok boyutlu bir dış politika anlayışını benimsemektedir. Barışçıl, insan haklarına dayalı, ulusal çıkarlar temelinde milliyetçilik ilkesini temel alan, refah yaratmayı ve ekonomik kalkınmayı destekleyen bir dış politika hedeflemektedir.

CHP, çok boyutlu bir dış politika anlayışını savunurken, demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlılığının gereği olarak Türkiye'nin Batı İttifakı içinde güçlü ve yönlendirici bir konumda olmasını sağlayacaktır. CHP'ye göre Avrupa Birliği üyeliği en önemli dış politika hedeflerinden biridir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecine yönelik demokratik reformlar hızla hayata geçirilecektir. Bu kapsamda Gümrük Birliği Anlaşması somut müzakere hedefleri belirlenerek güncellenecektir. Ülkemizin Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, AGİT, NATO gibi Batı İttifakı'nın çatı kuruluşlarında güçlenecek etkin varlığı, uluslararası karar ve ilişkilerde ulusal çıkarlarımızın korunmasını sağlayacaktır. **Çok boyutlu dış politika anlayışı çerçevesinde ilişkiler çeşitlendirilecek; Rusya, Çin ve diğer bölge ülkeleriyle dengeli, ulusal çıkar odaklı, eşitlik temelinde ilişkiler yürütülecektir.**

Türkiye'nin diplomatik gücünü artırmak için aynı zamanda Birleşmiş Milletler (BM) başta olmak üzere; Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi çok taraflı uluslararası kuruluşlardaki etkinliği güçlendirilecek ve bu kuruluşların daha etkin çalışmasına öncülük edilecektir.

Türkiye'nin Cumhuriyet tarihi boyunca sahip olduğu bölgesel liderlik; yalnızca askeri kapasiteyle değil, diplomatik çözüm süreçlerindeki etkinliği, ekonomik iş birlikleri, yumuşak gücün harekete geçirilmesi ve insani güvenliğe dayalı dış politika yaklaşımıyla ileriye taşınacaktır.

Ülkemizin tarafı olduğu uluslararası anlaşmazlıklarda, ulusal çıkarlarımız önceliklendirilerek, taraflar arasında yapıcı müzakere ortamı oluşturulması için diplomatik girişimler sürdürülecektir.

Bu kapsamda **Türkiye başta yakın coğrafyamız olmak üzere, çatışmaların sonlandırılmasına ve barışçıl çözüm süreçlerine öncülük edecektir. Komşu ülkelerle ilişkilerde insani değer ve kardeşliği esas alan, istikrar ve refahın tesisine katkı sunan bir anlayış benimsenecektir.**

Cumhuriyet Halk Partisi; Türkiye ile Kıbrıs arasındaki tarihi, kültürel, ekonomik ve sosyal bağlar çerçevesinde KKTC'yi kardeş vatan olarak görmekte; Kıbrıs Türkü'nün siyasi eşitliğini ve uluslararası hukuktan doğan haklarını savunmaktadır. CHP, Kıbrıs Türk Toplumunun iradesini ve bu iradeye sahip çıkmak için verdikleri varoluş mücadelesini; siyasi aidiyet gözetmeksizin her daim temel alır.

Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin egemenlik haklarının en güçlü şekilde savunulduğu, enerji ve kaynak paylaşımında ulusal çıkarlarımızın temel alındığı aktif bir diplomasi yürütülecektir.

Orta Doğu, Kafkasya, Karadeniz, Balkanlar, Akdeniz ve Orta Asya bölgelerinin tamamında ülkemizin etkili bir güç olması için aktif bir politika yürütülürken tüm coğrafyalarda siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda ilişkilerimiz derinleştirilecektir.

Dış politika, sadece uluslararası ilişkileri değil, aynı zamanda yurttaşların yaşam koşullarını da doğrudan etkilemektedir. Bölgesel barışın korunması ve güvenliğin tesis edilmesi gibi konular ticaretin ve yatırımların güvencesi olduğu kadar başta enerji tedariki olmak üzere ekonomik altyapının güçlenmesinin de ön koşuludur. Stratejik sektörlerde Türkiye güçlendirilerek ulusal bağımsızlık korunacaktır. Küresel ekonomik sistemle etkin ve sağlıklı bağlar kurularak, dış politika ve ekonomi politikaları toplumun en geniş kesimlerinin yararına olacak şekilde planlanacaktır. CHP'nin hayata geçireceği bu vizyonla Türkiye çoklu krizler ortamının gerektirdiği dirençliliğe sahip olacak ve jeostratejik konumuyla küresel tedarik zincirlerindeki dönüşümlerden önemli fırsatlar elde edecektir. Küresel pazarlara erişim, doğrudan yabancı yatırımların artması ve uluslararası hukuka dayalı istikrarlı bir dış politika izlenmesi ile ekonomik kalkınma güçlendirilecektir.

Kurumsal Dış Politika Vizyonu ve Dış İlişkiler Reformu

CHP'nin dış politika vizyonu kapsamında atılacak adımlar; şahsi çıkarlara ve ilişkilere değil, Türkiye'nin refah artışına, ekonomik kalkınmasına, demokratik işleyişine, güvenlik ve huzuruna hizmet etmesine dayanır. Dışişleri Bakanlığı'nın kurumsal kapasitesi bu hedef doğrultusunda geliştirilecek ve ilgili devlet kurumları arasında eşgüdüme dayalı bir politika hayata geçirilecektir.

Dışişleri Bakanlığı kurumsal devlet işleyişi ve liyakat ilkeleri gözetilerek çağın gerektirdiği aktif ve çok boyutlu diplomasi ihtiyaçları çerçevesinde yeniden yapılandırılacaktır. Bu kapsamda dış politikada şeffaflık, hesap verebilirlik ve denetim mekanizmaları kurulacaktır. Nitelikli dış temsil kapasitesi etkin kılınacak ve genç diplomat yetiştirmeye ağırlık verilecektir.

Yurtdışında yaşayan yurttaşların ve soydaşların haklarının korunması için gerekli bütün adımlar atılacaktır. Türkiye Cumhuriyeti pasaportunun saygınlığı artırılacak ve vatandaşlarımızın özgürce seyahat hakkı güvence altına alınacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin dış politika anlayışı ve kurumsal reformlarıyla, dünyanın her köşesindeki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları devletini yanı başında hissedecektir.

4.2 GÜVENLİK

Cumhuriyet Halk Partisi'nin güvenlik vizyonu; özgürlüğü güvenlikten, güvenliği adaletten, adaleti demokrasiden ayırmayan bütüncül bir anlayışı esas alır. Güvenlik politikaları, vatandaşın huzurunu, refahını ve onurunu temel alarak, çağdaş sosyal demokrasinin evrensel değerleri doğrultusunda oluşturulacaktır.

CHP; krizlerin ve çatışmaların yoğunlaştığı bir coğrafyada, süregelen güvenlik risklerini en geniş hali ile terör, organize suçlar, düzensiz göç, siber saldırılar ve kitle imha silahlarının yayılması gibi yeni nesil riskleri de dahil ederek tanımlar.

CHP; ulusal güvenlik politikalarını, güvenliğin silahlı saldırılar veya siber ataklar kadar ekonomik istikrarsızlık, toplumsal güven erozyonu ve kutuplaşma, sosyal dışlanma, dezenformasyon veya yanlış bilgi ile tehdit edildiği anlayışı üzerine kurar. Bu bütüncül kapsamda, dinamik bir güvenlik stratejisini temel alır.

Ulusal güvenliğin ve istikrarın tesisi için vatandaşın güvenceli ve güvende olması esastır. Güvenlik sadece askeri güçten ibaret değildir. Güvenlik; demokratik kurumların güçlendirilmesi, sosyal adaletin sağlanması ve toplumsal barışın tesis edilmesiyle mümkündür. Partimizin güvenlik vizyonu, bütüncül güvenliği demokrasi sayesinde sağlamayı, demokratik kurumları ve insan haklarını güçlendirerek ülkenin ve toplumun demokratik güvenliğini garanti altına almayı hedefler.

Ulusal Güvenlik ve Savunma

Cumhuriyet Halk Partisi, kurulduğu günden bugüne ulusal güvenliği, egemenliğin ve bağımsızlığın teminatı görür.

Ulusal bütünlük, vatandaş güvenliği ve stratejik çıkarlar doğrultusunda, her türlü tehdide karşı hazır ve etkin bir savunma kapasitesi kurulması hedeflenmektedir.

Milli hak ve menfaatlerimiz uluslararası hukuka uygun ve tutarlı politikalarla korunacaktır. **Sınır güvenliğimiz sağlanacak ve sınırlarımızdan yasa dışı geçişler engellenecektir.** Güvenlik politikası, dış politika hedefleri ve milli güvenliğimize yönelik önceliklerle uyumlu olarak ve demokratik standartları temel alarak yeniden yapılandırılacaktır.

CHP, savaşın insanlık için ne kadar ağır maliyetlere neden olduğunun bilincinde bir parti olarak Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesine yürekten bağlıdır. Bu kapsamda, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) caydırıcı olmasını sağlayacak tüm adımlar atılacaktır. **TSK'nın kara, deniz, hava, uzay ve siber ortamda görev yapabilecek çok boyutlu, müşterek ve ileri düzeyde harekât yeteneğine sahip bir yapıya kavuşması temel öncelik olacaktır. Bu kapsamda, TSK'nın kriz yönetimi kapasitesi geliştirilecek; harekâta hazırlık seviyesi artırılarak haklarımızı savunma iradesi uluslararası hukuk temelinde güçlendirilecektir. Yurt savunmasında teknolojinin en son imkânlarının kullanılması ve savunma sanayi yatırımlarının diğer sanayi ve teknoloji alanlarını da destekleyecek içerikte geliştirilmesi en önemli ulusal öncelikler arasındadır.**

TSK'nın siyaset dışı konumunun güçlendirilmesi amacıyla, kurumsal özerklik ve demokratik denetim ilkeleri esas alınacaktır. TSK, siyasi etkilerden arındırılmış, TBMM denetiminde ancak kendi iç disiplinine ve profesyonel gerekçelere dayanan bir yapıya kavuşturulacaktır.

Askeri eğitim sistemi; Cumhuriyetimizin temel değerlerine gönülden bağlı, teknoloji üstün harekât ortamının ihtiyaçlarını karşılayacak, muharip niteliği yüksek, askeri

kültürü özümsemiş ve silah arkadaşlığı ruhuna sahip personel yetiştirecek şekilde geçmiş deneyimlerden yararlanarak yapılandırılacaktır. Günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak revize edilerek, askeri liseler ve astsubay hazırlama okulları yeniden açılacak, astsubay meslek yüksekokulları ise kademeli olarak dört yıllık yapıya dönüştürülecektir. Tüm askeri okulların ve harp akademilerinin seviyelerine göre Kuvvet Komutanlıkları veya Genelkurmay Başkanlığı emrinde görev yapmaları sağlanacaktır.

Milli Savunma Üniversitesi'nin, YÖK ile akademik koordinasyonu sağlayacak şekilde, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı bir yapı içerisinde lisansüstü eğitim faaliyetleri ve dünyadaki muadilleri arasında söz sahibi stratejik düşünce kuruluşu görevleri icra etmesi sağlanacaktır.

Askeri sağlık sistemi geçmiş deneyimler gözetilerek yeniden tesis edilecektir. Bu çerçevede kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ortamında tıbbi destek, harp cerrahisi ve travma tedavisi, yanık tedavisi, uçuş/dalış hekimliği gibi uzmanlık alanlarında kabiliyetler yeniden kazanılacaktır.

Personelin temininden emekliliğe kadar tüm süreçleri kapsayan şeffaf, adil, liyakata dayalı ve motivasyon artırıcı bir insan kaynakları politikası oluşturulacak, özlük ve sosyal haklarda iyileştirme yapılacaktır. Emekli-muvazzaf bağı güçlendirilecektir. Şehit yakınları ve gazilerimizin, hak kayıpları ve yaşam zorlukları anayasal güvenceler kapsamında kararlılıkla giderilecektir.

Sınır güvenliği konusunda kararlı ve tavizsiz bir siyasi irade sergilenecek, teknolojik ve fiziksel tedbirler birlikte geliştirilecektir. Yasadışı göçü organize eden suç ağlarına karşı etkin istihbarat çalışmaları yürütülecek ve siber ortamda mücadele kapasitesi artırılabilecektir.

Savunma Sanayi

Savunma sanayimizde bugüne taşınan birikim milletimizin ortak eseridir. Bu anlayışla milli savunma sanayisine etkin ve daha çok destek sağlanacak, mevcut birikim ileriye taşınacaktır. Savunma sanayinde kurumsal yapı, etkinlik ve koordinasyon gözetilerek yeniden düzenlenecektir. İhalelerde mutlak şeffaflık ve adil rekabet sağlanacak; siyasi atamalara son verilerek liyakat temelli yönetim benimsenecektir. Dışa bağımlılık azalacak, ihracat artacaktır.

Milli savunma sanayii, TSK'nın ihtiyaçlarına hızlı yanıt veren bir yapıya dönüştürülecektir. **Savunma sanayii, stratejik bir bağımsızlık aracı olmanın yanı sıra, yüksek teknolojiye dayalı üretimin ve nitelikli eğitimin de taşıyıcısı olmayı ve sanayinin dönüşümünde stratejik öncülük üstlenmeyi sürdürecektir.** Askeri ihtiyaçlar, ileri malzeme, yapay zekâ, elektronik, havacılık ve motor teknolojileri gibi alanlarda Türkiye'nin teknolojik dönüşümünün itici gücü olmaya devam edecektir. **Bu sektör kapsamında beyin göçünün önlenmesi için teşvik mekanizmaları oluşturulacak, yurt dışında çalışan nitelikli insan kaynağı geri kazanılacaktır.**

Özel sektör firmalarının uluslararası ihalelerde rekabet gücünü artırmak üzere devlet destekleri genişletilecek; bilgi güvenliği, istihbarata karşı koyma ve kritik teknolojilerin korunması, tüm projelerin başından sonuna temel bir ilke olarak gözetilecektir. Reklam ve tanıtım amacıyla güvenlik ilkelerinin ihlaline kesin olarak müsaade edilmeyecektir.

Savunma ürünlerinin ihracatı ekonomik olmanın yanı sıra diplomatik ve stratejik etkileri de gözetilerek yönetilecek; satış sonrası kullanımın takibi ve denetimi için kurumsal bir mekanizma oluşturulacaktır. Böylece, savunma sanayii dış politika hedefleriyle uyumlu, güvenli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulacaktır.

Savunma sanayinin yarattığı bilgi ve teknoloji birikiminin çoklu sektöre aktarım etkisinin güçlendirilmesi, yüksek teknoloji alanlarıyla KOBİ'ler arasında kalıcı bir üretim ve inovasyon entegrasyonu kurulması sağlanacaktır.

Milli Savunma Üniversitesi savunma sanayi ekosisteminin tüm ihtiyaçlarına hitap eden, çok alanlı bir araştırma ve eğitim kurumuna dönüştürülecektir.

Savunma sanayi fonlarının şeffaf biçimde ve kamu yararı gözetilerek teknoloji üretimine aktarımına katkı sağlanacaktır.

Proje yönetiminde yaşanan sorunların çözümüne yönelik olarak projelerin takibi hassasiyetle yapılacaktır. Zaman planları özellikle uzmanlarla desteklenmiş TBMM'nin ilgili ihtisas komisyonunun denetiminde, sürekli bilgilendirmenin yapıldığı bir yapıya kavuşturulacak ve şeffaf hale getirilecektir.

Vatandaş Güvenliği

CHP'nin güvenlik alanındaki en önemli önceliklerinden biri de vatandaş güvenliğini sağlamaktır. CHP'ye göre güvenlik, askeri ve kolluk bağlamının yanı sıra; kişisel güvenlik, siber güvenlik, kamu düzeni, sağlık güvenliği, şiddetle ve örgütlü suçla mücadele, uyuşturucu ticaretiyle mücadele, iş güvenliği, gıda güvenliği gibi boyutları olan bir politika konusudur. Bu çok boyutlu politikalar güvenlikten dirençliliğe stratejik bir dönüşüm vizyonunu gündeme getirmektedir.

Güvenlik politikası, insan haklarını ve demokrasiyi tehdit etmeyecek şekilde yeniden tanımlanacak ve krizler çağında olduğumuzun bilinciyle dirençli bir toplum yapısını gerçekleştirmeye, devlet kapasitesini geliştirmeye odaklanılacaktır. Bu ilkelere dayanan bir vizyon sadece tehditlere karşı koymayı değil krizlere karşı hazırlıklı olmayı ve demokratik istikrarı sağlamayı öncelikli hedefler olarak tespit eder.

İç güvenlik politikaları her yurttaşın insan onuruna yakışır, haysiyetli bir yaşam sürebilmesi için; temel hak ve özgürlükler, hukukun üstünlüğü ve toplumsal eşitlik ilkeleri doğrultusunda yeniden inşa edilecektir. Bu vizyon, terörden organize suçlara, çeteleşmeden kadın cinayetlerine, uyuşturucu ticaretinden siber suçlara kadar tüm tehditlerle kararlı ve önleyici bir mücadeleyi hedeflerken güvenliğin demokratik denetim altında, şeffaf ve hesap verebilir bir biçimde yürütülmesini öncelikli sayar. Suçun yanında, suçun doğduğu sosyal koşullarla da mücadeleyi esas alır.

Her tür çeteye ve uyuşturucu ticareti, insan kaçakçılığı, cinsel sömürü, silah kaçakçılığı, kara para, siber suç ağları ve organize dolandırıcılık da dahil olmak üzere tüm suç örgütlerine karşı etkili ve bütüncül bir güvenlik politikası izlenecektir.

Demokratik kolluk reformu gerçekleştirilecektir. Bu reform kolluk kuvvetlerinin şeffaf ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturulmasını sağlayacaktır. Polis ve jandarma faaliyetlerinde şeffaflık politikaları uygulanacak, vatandaş şikâyetleri bağımsız mekanizmalar tarafından değerlendirilecektir. Kolluk faaliyetleri, suç ve suçluyla mücadele ederken temel hak ve özgürlüklerin korunmasını esas alır.

Kolluk personelinin insan onuruna yakışır şartlarda ve sosyal hakları güvence altında çalışması sağlanacaktır. Hizmet içi eğitimlerle demokratik güvenlik anlayışına uygun olarak kapasite artırılabilecektir. Meslek içi yükselmelerde liyakat esas alınacaktır. İç güvenliğin kurumsal yapısının temel yapı taşının siyasi tarafsızlık ilkesi olması sağlanacaktır. Dünyadaki emsallerine uygun olarak polis sendikası kurulması sağlanacak ayrıca polisin tüm özlük hakları ve çalışma koşulları ile hak ve yükümlülüklerini düzenleyen Emniyet Teşkilatı Personel Kanunu çıkarılacaktır.

Denetim mekanizmaları güçlendirilecektir. TBMM bünyesinde Kolluk Gözetim ve Denetim Komisyonu kurulacaktır. Bu komisyon, kolluk faaliyetlerini düzenli olarak inceleyecek, TBMM'ye ve kamuoyuna rapor sunacak, öneriler geliştirecek, kişisel veri güvenliği ve insan haklarını gözetim reformları önerecektir. Komisyon çalışmaları sivil toplum, akademi ve bağımsız uzmanların katkısıyla yürütülecek, yıllık raporlar kamuya açıklanacaktır.

Bu düzenleme ile parlamenter denetim güçlenecek, iç güvenlik demokratikleşecek ve halkın güveni tesis edilecektir.

Nüfus dinamiklerindeki dönüşüm, iklim krizinin etkileri, teknolojik gelişmeler yalnızca bugünün güvenlik anlayışını değil, geleceğin güvenliğini de tehdit eden unsurlardır. Bu kapsamda CHP'nin çoklu güvenlik vizyonu bütüncül ve çok yönlü dirençlilik politikaları ile tamamlayıcı niteliktedir. Kalkımcı ve sosyal devlet politikaları ile dirençlilik temelli demografik dönüşüm sağlanacaktır. Kırsal kalkınma ve tarım politikaları ile gıda güvenliği tesis edilecektir. Bağımsız, temiz ve şeffaf enerji politikası ile enerji güvenliği ve Türkiye'nin geleceği güvence altına alınacaktır.

Siber güvenlik, teknik bir mesele olmanın yanında ulusal güvenliğin, kamu düzeninin ve bireysel hakların korunmasının temel bir bileşenidir. **Dijitalleşen dünyada, siber tehditlere karşı hazırlıklı olmak, devletin egemenliğini koruması kadar yurttaşların kişisel mahremiyetini güvence altına alması bakımından da hayati önemdedir. Bu doğrultuda, siber güvenliğin ulusal güvenlik politikalarının ayrılmaz bir parçası haline getirilmesi ve dijital tehditlere karşı koruma politikalarının önceliklendirilmesi CHP'nin temel hedefleri arasındadır.**

Kamuya ve özel sektöre ait kritik altyapı, kurum, şirket, tesis ve sistemlerin siber saldırılara karşı korunması ve olası bir saldırıda kapalı kalma riskine karşı teknolojik hazırlık durumu, koruyucu tedbirler, eğitim seviyesi ve farkındalık artırılacaktır.

4.3 GÖÇ YÖNETİMİ VE İNSAN HAKLARI

Cumhuriyet Halk Partisi göç yönetimini güvenlik, insan hakları ve uluslararası iş birliğine dayalı, düzensiz göçe karşı sıfır tolerans ilkesini benimseyen bir yaklaşımla ele alır. Kontrolsüz göç akınlarının hem göç eden insanlar hem de ülkemizin toplumsal ve ekonomik yapısı için yarattığı riskleri azaltacak, şeffaf ve hesap verebilir bir göç yönetimi inşa edilecektir.

Sınır güvenliği hukuk devleti ilkesine uygun biçimde yapılandırılacaktır. Göçmenlerin statülerine ilişkin kurallar net bir şekilde tarif edilecek, bu kuralların erişilebilir nitelikte olması sağlanacaktır.

Partimiz, evrensel değerler ve uluslararası hukuk gereği savaştan, zulümden ve baskıdan kaçan insanların haklarını gözetirken Türkiye'nin ulusal güvenliğini tehdit eden yasa dışı göç akışlarına, uyuşturucu ticaretine, terör örgütlerinin sızmalarına ve organize suç şebekelerine karşı kararlı bir mücadele yürütecektir.

Sınır güvenliğinin sağlanmasında bölgesel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak uzmanlaşmış kadrolar görev alacak, lojistik ve teknik kabiliyetler geliştirilecektir. Planlama ilgili kurum ve bakanlıklar arasında koordine edilecektir.

İnsan onuruna saygılı bir plan dahilinde güvenli geri dönüşü önceleyen ve kayıt dışılığı en aza indiren bir göç politikası uygulanacaktır.

Göçmen kaçakçılığı, yalnızca bir güvenlik sorunu değil; insan haklarını ihlal eden, insan onurunu zedeleyen suç organizasyonlarıdır. Kaçak geçişler, yasa dışı göçü organize eden suç ağları ve insan/göçmen kaçakçılığına karşı caydırıcı yaptırımlar uygulanacaktır.

Göç politikaları şeffaf, ölçülebilir ve sürekli kamuoyunu bilgilendiren bir anlayışla yürütülecek, uygulamalar hukukun üstünlüğü ve insan hakları zemininde denetlenebilir olacaktır.

Düzenli göç denetim altına alınacak, düzensiz göç engellenecektir. Göç hareketleri sistematik, veriye dayalı ve hesap verebilir mekanizmalarla yönetilecektir. Sınır güvenliğinin gerektirdiği çağdaş yaklaşıma uygun kurumsallık sağlanacaktır. Senaryo temelli projeksiyonlar ve erken uyarı mekanizmaları devreye alınacak; iklim göçü, toplu kaçış veya organize insan hareketleri gibi krizlere karşı hazırlık, kaynak ve koordinasyon eksiksiz sağlanacaktır. Personel düzenli aralıklarla eğitilecek ve modern donanımlarla desteklenecek etkin denetim ve profesyonel koordinasyonla güvence altına alınacaktır. Düzensiz girişlerin yol açtığı kayıt dışılık, suç örgütlenmesi ve kamusal yükün artması risklerini önleyici ve caydırıcı tedbirler kararlılıkla uygulanacaktır.

Göç yönetimi, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını koruyan, hak temelli ve ilkel bir diplomasiyle desteklenecektir. Uluslararası kuruluşlar ve komşu ülkelerle kurulacak iş birliği, Türkiye'nin küresel göç yönetiminde etkili ve hakkaniyetli bir aktör olmasını sağlayacak biçimde yapılandırılacaktır. Bu yaklaşımla Avrupa Birliği ile ilişkiler, ulusal çıkarlar ve karşılıklı sorumluluk temeline dayalı, şeffaf ve denetlenebilir bir çerçevede yürütülecektir.

Düzensiz göçün sınırlarımız içinde kriz boyutuna ulaşmasını beklemeyen, göçü kaynağında engelleyen politikalar yürütecek; göçün sınır dışında karşılanmasını sağlayacak mekanizmalar ikili anlaşmalar ve uluslararası iş birlikleriyle geliştirecektir.

Düzenli göç politikası kapsamında yasal yollarla gelen göçmenler için toplumsal uyum programları geliştirilecektir. Toplumsal uyum çalışmaları, onurlu ve güvenli geri dönüş politikalarıyla eş anlı olarak ülke güvenliğinin ve ekonomik geleceğini koruma stratejisinin bir unsuru olarak ele alınacaktır. Toplumsal uyum sürecinde kadınlar ve çocuklar için özel destek programları hayata geçirilecektir.

4.4 DİRENÇLİLİK

Dirençlilik Sağlayan Devlet

Kurumsal, toplumsal veya bireysel kırılganlıkları ortadan kaldıracak dirençlilik politikaları, Cumhuriyet Halk Partisi'nin güvenlik vizyonunun önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

CHP devlet işleyişini sürdürmenin yanında belirsizlikleri yönetmeyi, kurumsal hazırlık kapasitesi geliştirmeyi ve kriz anlarında toplumun kendisini korumasını sağlayacak tedbirler almayı temel öncelikler olarak değerlendirir. Geleceğe hazırlık yapmak, gelecek sorumluluğu ile hareket etmek bir dirençlilik ve güvenlik yatırımıdır.

Tehditler artık yalnızca cephelerde veya harekât alanlarında silahla değil; algı faaliyetleri, yeni teknolojilerin silah gücünde kullanımı, ekonomik ve siber saldırılar, tarım, eğitim ve günlük yaşamı hedef alan yöntemlerle toplumun azim ve iradesini etkileyecek biçimde ortaya çıkmaktadır. Milli güvenliğimizin temeli teknolojik egemenlik, askerî caydırıcılık, bilgi üstünlüğü, etkin kriz yönetimi ve kriz anlarında dirençli bir toplumsal yapıdır. Demokrasinin güvenliğinin asli unsuru olduğu bilinciyle, demokratik dirençliliği güçlendirmek amacıyla kurumlar ve haklar sağlanacaktır. Adaletli, demokratik ve hukukun üstünlüğüne dayanan uygulamalarla toplumsal farkındalık ve dirençlilik artırılacak; istisnasız tüm milli güç unsurları geliştirilerek ulusal güvenliğin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Gelecek Sorumluluğu, Güvenli ve Dirençli Gelecek

CHP, siyasi iktidarların hukuki ve siyasi sorumluluğunun önemli bir parçasının gelecek sorumluluğu olduğunu savunur. Siyasi iktidarlar görevde oldukları zaman dilimi içerisinde yaşayan yurttaşlara ve kurumlara karşı sorumlu oldukları kadar, kararlarında ve kaynakların nasıl kullanılacağına dair tercihlerinde kuşaklar arası adaleti de düşünmekle yükümlüdür. Bugünün ve yarının sorumluluğu, genç kuşakların yarınları öngörerek sağlıklı karar vermelerine imkân verecek altyapının hazırlanmasından gezegenin sürdürülebilir varlığına kadar geniş bir yelpazede gelecek hazırlığı yapmayı gerektirir.

Bu yaklaşımla, ülkenin geleceği güçlü karşılayabilmesi için devletin planlamacı anlayışı uzun vadeli yol haritası oluşturacak şekilde kurumsallaştırılacaktır. Kalkınmacı vizyonun planlılık ilkesi kapsamında kurulacak stratejik planlama kurumlarının planlama anlayışı bu kısa, orta ve uzun vadeli yaklaşımların bütününe içerecektir. Bu anlayışla, yarım yüzyılı hatta ötesini kucaklayan strateji belgeleriyle; eğitim, ekonomi, kurumsal yönetim ve toplumsal refah geniş bir zaman ufkunda planlanacaktır. Bu planlamalar, gelecek kuşaklar için yol haritası, aynı zamanda bugüne yön veren taahhütler olacaktır. Bu anlayış hem güvende hisseden bir toplum hem de sosyal, ekonomik ve kurumsal dirençliliği güçlendirecektir.

Dirençli Kentler ve Afet Dirençliliği

Cumhuriyet Halk Partisi'nin dirençlilik vizyonu, Türkiye'nin tüm kentlerini yaşanabilir, adil ve iklim dirençli mekânlara dönüştürmeyi hedeflemektedir.

CHP'nin afet yönetimi anlayışı, doğa kaynaklı olayların afet haline gelmemesinin ancak risk azaltıcı tedbirler ve önleyici planlamayla mümkün olduğunu temel alır. Bu kapsamda afet yönetimi krizlere hazırlıklı olma ilkesi ve risk yönetimi çerçevesinde yeniden yapılandırılacaktır. Afetler yalnızca kriz anlarında yönetilen felaketler değil, toplumun güvenliği için önceden hazırlanması gereken bir gerçeklik olarak kabul edilir.

Cumhuriyet Halk Partisi yaşam alanlarını güvenli, dirençli ve yaşanabilir hale getirmek için çevreyle uyumlu bir yaklaşımı esas alır.

Afet yönetimi, merkezi ve yerel yönetimlerin dayanışması ve sivil katılımın sağlanması üzerine kurulacaktır. Şehircilik ve afet yönetimi aynı kurumsal çatı altında planlanarak yürütülecektir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) afetlerdeki destek rolü güçlendirilecek, TSK afetlere karşı eğitilmiş ve daima hazır bulunacaktır.

Kentlerimizin yapı stokunu dayanıklı hale getirmek, barınma hakkını güvence altına almak, sanayi ve üretim alanlarını ve altyapıyı afetlere dirençli kılmak, doğal kaynaklarımızı ve sosyal yaşamın sürekliliğini korumak temel hedeflerimizdir. Kentlerde doğa tabanlı çözümler önceliklendirilecektir. Sel, sıcak hava dalgası ve kuraklık gibi iklim risklerine karşı altyapılar güçlendirilecektir. Enerji, ulaşım ve binalarda karbon salımını azaltan yatırımlar yapılması sağlanacaktır.

Kent planlaması, merkezi üst plan ilkeleri doğrultusunda bilimsel, ekolojik dengeyi dikkate alan, katılımcı, sosyal, çevresel ve jeolojik kriterlere göre yapılacaktır. İmar ve planlama süreçleri afet bilimiyle uyumlu hale getirilecektir. Merkezi ve yerel yönetimlerin koordinasyonu sağlanacak, yerel yönetimlerin yetki alanlarına müdahale edilmeyecektir.

Ülkemizdeki tüm yerleşim birimlerinin mekânsal yönetiminde ve kamu kurumlarında TMMOB ile eşgüdüm halinde nitelikli mimar, mühendis ve şehir bölge plancıları istihdamı sağlanacaktır. Afet riski taşıyan veya afete maruz kalan yapıların dönüşümü için yapı güvence sistemleri çeşitlendirilecek; yapım sigortaları, afet sigortaları ve afet tahvilleri gibi finansal araçlar geliştirilecektir. Afete maruz kalan veya afet riski taşıyan yapılar için tasarruflar sistemi oluşturulacaktır.

Aktif sanayi politikaları ile yeni teknolojilerin ve endüstriyel üretimlerin dirençli yapı stoku oluşturulmasına katkı vermesi sağlanacaktır.

Afet yasası yenilenecek, yapı güçlendirme yönetmeliği revize edilecek, imar kanunu çağın ve yeni teknolojilerin güncel ihtiyaç ve olanaklarına uygun olarak dinamik bir şekilde güncellenecektir. Yapı denetim sistemi güçlendirilecek, denetimlerin en etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır.

Şehirleri afetlere dirençli hale getirebilmek için ulaşım koridorları imar planlarına işlenecektir. Denize kıyısı olan şehirlerde, kıyı yapıları ve deniz ulaşımının planlanması yapılacaktır.

Organize sanayi bölgeleri hızlıca elden geçirilerek riskin sınırlanması sağlanacaktır. Sanayi tesisleri, enerji tesisleri ve su isale hatları afetlere karşı dirençli hale getirilecektir.

İstanbul'un depreme hazırlık sürecinde merkezi ve yerel yönetimlerin iş birliği artırılabilecek, etkin bir yetki ve sorumluluk paylaşımı yapılacaktır. İstanbul Deprem Risklerinin Azaltımı Yasası yürürlüğe konulacaktır.

Sağlıklı ve güvenli çevrede yaşama, afetlerden korunma, barınma hakkı, bilgiye erişim ve katılım hakları hukuki güvence altına alınacaktır. Bu haklar, Anayasa başta olmak üzere çevre, afet ve iklim mevzuatında açıkça tanımlanacak; yerel yönetimlerin, yurttaşların ve sivil toplumun bu süreçlere aktif katılımı yasal olarak desteklenecektir. Afete dirençlilik politikalarının adil ve kapsayıcı olması gözetilecektir.

Demografik Dirençlilik için Nüfus Politikaları

Doğurganlık oranının düşüşü, teknolojinin gelişimi ile yaşam sürelerinin uzaması, nitelikli işgücünün yurt dışına yönelmesi, küresel ve bölgesel düzeyde göç hareketleri Türkiye'nin demografisini önümüzdeki yıllarda dönüştüreceklerdir.

Cumhuriyet Halk Partisi, demografik dönüşüme yol açan tüm bu unsurların bütüncül bir perspektifle ele alındığı; güvenlik, dirençlilik, insan hakları ve haysiyetli bir yaşam ilkelerini ortaklaştıran bir vizyonu benimser. Bu yaklaşımla, nüfus yapısındaki değişimler demokratik bir anlayış, kalkınma ve sosyal devlet politikalarıyla yönetilecektir.

Toplumun değişen nüfus dinamiklerini yönetme kapasitesini artıracak olan sosyal ve ekonomik mekanizmalar geliştirilecek, demografik dirençlilik sağlanacaktır.

Nüfusun Yenilenmesi

Demografik dirençlilik için, toplumun çocuk sahibi olma kararı özgürleştirilecek, insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde çocuk sahibi olmak tercih edilebilir kılınacaktır. Nüfus politikaları yalnızca nicel artışlara odaklanan dar yaklaşımlar yerine hak temelli, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı, kamucu ve bütüncül çözümleri içerecektir.

Her bireyin ve ailenin güvenceli ve haysiyetli bir yaşam kurabileceği koşullar yaratılacak, bireylerin çocuk sahibi olma kararlarını engelleyen koşullar dönüştürülecektir. Her çocuk ve gence eşit fırsatlar sunan güçlü bir sosyal devlet, hem demografik sürdürülebilirliğin hem de toplumsal adaletin temelini oluşturacaktır.

Kalkınmacı ve sosyal devlet politikalarıyla toplumun tüm kesimlerinin ekonomik güvencesi artırılabilecektir. Ekonomik güvence bütüncül ve çok boyutlu bir politika anlayışı ile sağlanacaktır: Herkes için nitelikli iş, temel vatandaşlık geliri, barınma, eğitim, sağlık gibi temel haklarda kamucu yaklaşım temel alınacaktır. Nitelikli, erişilebilir ve kapsayıcı sosyal güvenlik ağları barındıran güçlü sosyal devlet kurulacaktır. Kapsamlı tarım politikalarını merkeze alan kalkınma politikaları ile kırsal kalkınma ve gıda güvenliği tesis edilecektir. Vergide adalet reformu ve toplumsal refah politikalarıyla gelir dağılımında adalet tesis edilecektir. Güçlü ekonomik güvence ve toplumsal adalet duygusu, gelecek güvencesiyle aile kurma ve çocuk sahibi olma kararlarını güçlendirecektir.

Cumhuriyetin eşit yurttaşlık ilkesini geleceğe taşıyan sosyal devlet, aileyi toplumun en temel dayanışma ve özgürlük alanı olarak görür. Her çocuğun güvenceli bir başlangıça sahip olabildiğini, her ailenin haysiyetli bir yaşam kurabilmesini sağlamak kamusal sorumluluktur.

Bu anlayışla, yurttaşların refaha erişimi piyasanın insafına bırakılmadan genişletilecek, hiçbir çocuğun yoksulluk kaderine terk edilmesine izin verilmeyecektir.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadınların çalışma hayatından çekilmesini engellemek ve üretime eşit koşullarda katılmalarını güvence altına almak, devletin temel görevi olacaktır. Doğurganlık politikalarında, doğurganlığı teşvik eden ama hakları daraltmayan, aksine genişleten politikalar geliştirilecektir.

Kadınları yalnızca annelik rolüyle sınırlandıran anlayış terk edilecek, nüfusu artırmak için toplumun yaşam kalitesini yükseltme anlayışı benimsenecektir.

Bakım hizmetlerinin kamusal güvenceye alınması, çocuk ve aile ödeneklerinin ve teşviklerinin artırılması, kadınların ve erkeklerin ebeveynlik sorumluluklarını eşit paylaşmaları sağlanacaktır. Kadın istihdamını destekleyecek özel programlar ve mesleki eğitim imkânları güçlendirilecektir.

Barınma, eğitim ve sağlığa eşit, kolay ve nitelikli erişim, nüfusun yenilenme kapasitesini koruyan temel kamusal araçlardır.

Barınma anayasal bir haktır. Konut sorunu çözülecek ve barınma kamusal bir hak olarak güvence altına alınacaktır. Sosyal konut seferberliği başlatılacak, kamu destekli ipotek modelleri hayata geçirilecektir. Kentler güvenli, afetlere dirençli ve erişilebilir yaşam alanları olarak tasarlanacaktır.

Her çocuğun ücretsiz ve nitelikli eğitim hakkı, devlet okullarının niteliğinin yükseltilmesiyle, her çocuk ücretsiz, nitelikli, çağdaş, laik ve bilimsel eğitim hakkına kavuşacaktır. Erken çocukluk dönemine odaklanan destek programları geliştirilecektir.

Aile Sağlığı Merkezleri yaygınlaştırılacak, hamilelik ve bebek sağlığı önceliklendirilecektir. Kamu hastanelerinde bekleme süreleri kısaltılacak, üreme sağlığı ve aile hekimliği hizmetleri güçlendirilecektir.

Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma

Cumhuriyet Halk Partisi yaşlılığı, aktif, üretken ve haysiyetli bir yaşam evresi olarak ele almaktadır.

CHP, aktif ve sağlıklı yaşlanma politikalarıyla yaşlılar için haysiyetli bir hayatı güvence altına almayı, yaşlıların yaşam kalitesini yükseltmeyi ve demografik dirençliliği güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Aktif ve sağlıklı yaşlanma politikaları kapsamında uygulanacak hak temelli sağlık, bakım, sosyal güvenlik ve öğrenme politikalarıyla yaşlı yurttaşların yaşamın her alanına katılması sağlanacaktır.

Yaşlılar için oluşturulacak bütüncül bakım sistemiyle bakım güvence modeli kurulacak; bakım sigortası başlatılacak, bakım hizmetleri güçlendirilecektir. Sağlık ve bakım hizmetleri erişilebilir ve eşit hale getirilecek; koruyucu hekimlik, evde bakım ve palyatif hizmetler güçlendirilecektir.

Yaşlı yoksulluğuyla mücadele edilecek, aktif ve sağlıklı yaşlanma kapsamında sosyal politika programları hayata geçirilecektir.

Güçlü sosyal devlet politikalarının temel parçalarından birisi olarak aktif ve sağlıklı yaşlanma politikalarıyla yaşlıların yaşlanmanın getirdiği zorluklara karşı direnci artırılacak, bir bütün olarak demografik dirençlilik güçlendirilecektir.

Bölgesel Kalkınma ve Tersine İç Göç

Bölgesel adalet ve tüm ülke coğrafyasına yayılmış ekonomik ve sosyal refah ile kalkınma kapasitesi ve demografik dirençlilik sağlanacaktır. Ekonomik ve kültürel bütünlüğü güçlendirmek ve afetlere karşı dirençliliği artırmak hedefiyle yurttaşların doğdukları yerde insanca ve onurlu yaşama koşullarına ulaşmaları güvence altına alınacaktır.

Etkin bölgesel ve kırsal kalkınma politikaları kırsal alanları ve küçük kentleri canlandırarak, üretim ve yaşam koşullarını eşitleyerek tersine iç göçü teşvik edecektir. Tarım politikalarıyla yerel üretime dayalı istihdam artırılacak, sanayi politikaları ile üretim tüm ülke coğrafyasına yayılacaktır. Kırsal kalkınma sağlanarak kentlerin üzerindeki demografik ve ekonomik baskı hafifletilecektir. Eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler ülke geneline eşit biçimde ulaştırılacaktır.

Ekonomik ve Sosyal Dirençlilik

Kalkınmacı ekonomik düzene, kapsayıcı ve dayanışmacı bir yapıya ve yönetimi aktif yurttaşlık ve katılımcı mekanizmalara dayanan toplumlar, egemenlik ve güvenliklerini çok daha sağlam biçimde eder.

Kalkınmacı devlet, sosyal devlet, hukuk devleti ve yaşayan demokrasinin birbirleriyle etkileşim halinde bireysel ve toplumsal sosyoekonomik dirençliliği artırması sağlanacaktır.

Kalkınma sonucunda erişilecek olan nitelikli istihdam, gelir adaleti, toplumsal refah, fiyat istikrarı ve finansal istikrar ekonominin ve toplumun dirençliliğini güçlendirecektir.

Yeşil, mor ve dijital dönüşüm politikalarıyla üretim ve istihdam yapısı, küresel risk ve tehditlere karşı dirençli ve hazırlıklı hale getirilecektir. Bu dönüşümler, Türkiye'nin üretim ve ticarete güvenilir ve dirençli bir paydaş olmasını sağlayarak küresel değer zincirlerindeki konumunu güçlendirecek ve küresel rekabet gücünü artıracaktır.

Sosyal devlet politikalarıyla, nitelikli işlerin ihtiyaç duyduğu yetkinlikler, fırsat eşitliğine dayalı, bilimsel ve kamusal eğitim politikalarıyla tüm yurttaşlara sunulacaktır. Sosyal dışlanmayı önleyecek hak temelli sosyal politikalarla sosyal adalet sağlanacaktır. Bireylerin fırsatlara eşit erişebildiği, potansiyellerini gerçekleştirebildiği ve haysiyetli bir yaşam sürebildiği bütüncül bir insani gelişme sağlanacaktır. Bu politika bütünü bireyin ve toplumun belirsizliklere karşı direncini artıracak; halk sağlığı krizleri, afetler, jeoekonomik risklere ve bugün öngörülemeyen gelişmelere karşı ülkemizi ve toplumu hazırlıklı kılacaktır.

Kalkınmacı ve sosyal devlet olmanın gereklilikleri mali yük değil, ekonomik ve sosyal dirençliliği sağlayacak güçlü yatırımlar olarak görülecektir.

Demokratik, Kurumsal ve Toplumsal Dirençlilik

Demokrasinin temel ilke ve kurumlarından asla ödün vermeden ulusal ve uluslararası kriz ve tehditlere karşı durabilmeyi ve bunları bertaraf edebilmeyi sağlayacak politikalarla demokratik dirençlilik sağlanacaktır. Demokrasinin yaşayan bir olgu olduğu gerçeğiyle, sürekli korunmasını ve güçlendirilmesini sağlayacak aktif yurttaşlık temel alınacaktır. Aktif yurttaşlığı merkezine alan ve kurumsallaştıracak olan bu yaklaşım demokrasinin yıkılamayacak kadar güçlenmesini ve demokrasi kültürünün tüm toplum tarafından içselleştirilmesini sağlayacaktır.

Kurumların toplumun ortak iradesini temsil etmesini güvence altına alacak düzenlemeler ile kurumsal reformlar demokratik dirençliliğin temel unsurlarından olacaktır. Bu kapsamda, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin ve kamuda etik kuralların istisnasız uygulanması temel olacaktır. Kuvvetler ayrılığının ve denge-denetlemenin etkin işletilmesiyle, devletin düzenleyici ve denetleyici görevleri adil, eşit ve etkin şekilde yerine getirilecektir. Temel hakların her daim güvence altında olması ve korunması sağlanacaktır. Kapsayıcı yönetim anlayışı, katılımcı karar mekanizmalarıyla güçlendirilecektir. Bu bütüncül politika çerçevesi ile toplumun birbirine ve kurumlara olan güveni tesis edilecek, toplumsal ve demokratik dirençlilik artırılacaktır.

Toplumsal kutuplaşma, toplumu dış müdahalelere daha açık hale getirerek güvenlik açığı oluşturmaktadır. Toplumsal dirençliliği güçlendirmek için toplumsal kutuplaşmanın engellenmesi ve ayrımcılıkla mücadele demokrasimizin ayrılmaz parçası olacaktır.

Toplumu dezenformasyona karşı dirençli hale getirmek bir ulusal güvenlik meselesidir. Yanlış ve yanıltıcı bilgiyle her alanda mücadele edilerek toplumun dirençlilik unsuru olan güvenilir bilgiye erişimi sağlanacaktır.